

Első kormányfőtanácsosi méltósággal

Első magyar gróf-színész

lábújjhegyen bemutatott tánca. (Az úttörők híres színészei közé tartozott.)

Első kormányfőtanácsosi méltósággal kitüntetett színész *Hegedűs Gyula*. (L. o.)

Első könyv, amely a magyar színészet szükségességét hirdeti: baranyai *Decsy Sámuelé*, címe: »Pannoniai Féniksz, vagy a hamvaiból feltámadt magyar nyelv«. (Bécs, 1790.)

Első körhorizontos színpad Ausztria-Magyarországon a belvárosi *Modern Színpad* (most: Belvárosi Színház). Előbb a drezdai Hofschauspielhaus építette külföldön, azután Reinhardt tökéletesítette.

Első kőszínház hazánkban a nagyszombati; megnyílt: 1692-ben. (V. ö. Nagyszombati színészet.)

Első legnagyobb sikert ért magyar színdarab a »János vitéz« (L. o.) c. 3 felvonásos daljáték, melyet Petőfi hasonló című elbeszélő költeménye után Bakonyi Károly alkalmazott színpadra. Zenéjét Heltai Jenő verseire dr. Kacsóh Pongrác írta. Bemutató előadása 1904. nov. 18-án volt a Király Színházban, ifj. Bokor József rendezésével. Eddig kb. 700 előadást ért el.

Első légszuszvilágításos előadás a Nemzeti Színházban 1838. márc 9-én volt. A nagyszerű világítástól annyira el volt ragadtatva a közönség, hogy még a berendezési munka vezetőjét, Weber nevű bádogos mestert is lelkesen kitapsolta a lámpák elé.

Első lengyel dráma magyar színpadon: *Slovacki Gyula* »Mazepa« c. drámája; bem. 1847. dec. 8-án, Nemzeti Színház.

Első magyar ballet-táncosnő: *Saáry Fanny*. (L. o.)

Első magyar budai színelőadást hivatásos színészekkel 1790. okt. 25-én, csütörtökön tartották meg; színre került Simai Kristóf piarista tanárnak: »Igaz — Házi egy kegyes jó Atya« 5 felvonásos »mulat-

ságos játék« c. színdarabja, melyet németből »Der Bürgermeister« c. színműből magyarosított. Ugyanezen darabot okt. 28-án a pesti színpadon is adták.

Első magyar daltársulat a Havi Mihály és Szabó József-féle volt. (Lásd: Havi-címszót.)

Első magyar drámai kritikus: *Bárány Boldizsár*.

Első magyar drámai staggione megalakult *Rakodczay Pál* igazgatása alatt 1892. április 30-án, Győrött.

Első magyar előadás Olaszországban (Páduában) 1827. okt. 4-én volt, amidőn magyar katonák előadták Kisfaludy Károly »Kemény Simon«-ját, nagy tetszés mellett. (»A' darab a' néző Vendégek egész meglepedésekre módosan adódott elő, a' végén újra felhúzódott a' kárpit, és a' Játékos Társaság által az Ezred Bandájának kíséretével elénekeltetett: Isten tartsd meg királyunkat' s, a' t.«) (»Tudományos Gyűjtemény«, 1827. X. füzet. 123. oldal.)

Első magyar énekes bohózat *Boros Dániel*: »Kocsonyák« c. darabja volt, amelyet 1765-ben adtak elő. A magyar népiéletet mutatja be homorú és domború tükörben, de mindig jóízű tréfával cicomázva.

Első magyar énekesjáték címe: »Pikkó hertzeg és Jutka Perzsi«, írta: Chudy József. Előadták 1793. máj. 6-án, Budán.

Első magyar énekesnő *Czagányiné Simonyi* Juliánna volt. Szép hangjáért mindenütt kedvelték. 1809-ben tagja volt a Vida László intendánsága alatti magyar társulatnak, Pesten. 1825. után lelépett a pályáról.

Első magyar Goethe-előadás a »Clavigo«. Bem. 1852. jún. 22-én, a Nemzeti Színházban Egressy Gábor fordításában.

Első magyar gróf-színész *Bethlen Miklós*, ki Bolnai néven színészkedett; 1855-ben tagja volt a Nemzeti Színháznak. (Őt követte Apraxin Júlia, — gróf